

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Lausuntopyyntönne HE 211/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a ja 18 b §:n muuttamisesta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI ELINKEINOTULON VEROTTAMISESTA ANNETUN LAIN 18 A JA 18 B §:N MUUTTAMISESTA

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä "Asianajajaliitto") kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Lausuntonaan Asianajajaliitto esittää seuraavaa.

Yleistä

Asianajajaliitto pitää kannatettavana tasetestivapautuksen säilyttämistä laissa, koska alkuperäisen tarkoituksensa mukaisesti se mahdollistaa konsernien keskitetyn rahoituksen hankinnan.

Tasevertailuun perustuva poikkeus

Kymmenen prosentin rajan soveltamisongelmat

Hallituksen esityksen EVL 18 b §:n 5 momentin mukaan tasevertailun pohjana olevaan konsernitaseeseen sisältyviä velkoja pidetään omana pääomana silloin, kun se on saatu osapuolelta, joka omistaa välittömästi tai välillisesti vähintään kymmenen prosenttia verovelvollisesta tai siihen etuyhteydessä olevasta tahosta.

Asianajajaliitto toteaa, että kymmenen prosentin omistusosuuden raja johtaa siihen, että ehdotetulla säännöksellä voi olla merkittävä vaikutus myös puhtaasti kotimaisiin yhtiöihin ja omistusrakenteisiin. On tavanomaista, että suomalaiset eläkeyhtiöt omistavat julkisesti noteerattujen yhtiöiden osakkeita samalla, kun ne omistavat yhtiöiden yrityslainoja. Esimerkiksi Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen omistus Nurminen Logistics Oyj:stä on yli 15 prosenttia ja SRV Oyj:stä yli 12 prosenttia. Näin ollen kymmenen prosentin raja ei Asianajajaliiton näkemyksen mukaan tue lakimuutoksen tavoitteita rajoittaa mahdollisuuksia siirtää tuloa Suomen verotusvallan ulkopuolelle, sillä säännöksen soveltamisalan piiriin voi tahattomasti tulla myös kotimaiset omistusrakenteet.

Tilintarkastetun tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisvelvoite

Hallituksen esityksen EVL 18 b §:n 1 momentin 4 kohtaan tehtävän lisäyksen mukaan tasevertailun perusteena olevan vahvistetun tilinpäätöksen ja vahvistetun konsernitilinpäätöksen tulee olla myös tilintarkastettuja. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että tilintarkastusta koskeva vaatimus ei koskisi EVL 18 b §:n 5 momentin mukaisesti konvertoituja taseita eikä myöskään sellaista oikaistua konsernitasetta, jossa velkaa on pidetty omaan pääomaan kuuluvana eränä uuden ehdotetun 5 momentin viimeisen virkkeen nojalla.

Asianajajaliitto toteaa, että hyvässä hallinnossa tulee noudattaa suhteellisuusperiaatetta, jonka mukaan julkisen vallan edellyttämän toimen on oltava oikeassa suhteessa sillä tavoiteltuun päämäärään. Tilintarkastusta koskevan vaatimuksen lisääminen lakiin on suhteeton sellaisten yhtiöiden kohdalla, jotka täysin laillisesti kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 6 luvun 3 §:n mukaan ovat vapautettuja konsernitilinpäätöksen laatimisesta (ja tilintarkastamisesta). Hallituksen esityksen mukainen tilintarkastusvaatimus lisäisi näiden verovelvollisen hallinnollista taakkaa, mikä on todettu myös hallituksen esityksen perusteluissa. Verovelvollisia ei tulisi näin asettaa eriarvoiseen asemaan tilintarkastusvelvoitteen osalta. Koska tasevertailun suorittaminen EVL 18 b § 5 momentin mukaisen konvertoinnin tai velan oikaisun tapauksissakaan ei (aivan oikein ja perustellusti) edellytetä näin

muutetun konsernitaseen vahvistamista ja tilintarkastamista, ei sitä pitäisi edellyttää myöskään silloin kun verovelvollisella ei ole ollut lain mukaan velvollisuutta alun perinkään laatia konsernitilinpäätöstä. Konsernitilinpäätöksen laatiminen ja tilintarkastaminen vain verotuksen toimittamista varten on suhteetonta. Kirjanpitolaki määrittää sen, milloin konsernitilinpäätös on tehtävä ja tilintarkastettava ja näin tulisi olla myös jatkossa.

Tasevertailun suorittamiseksi ainoa oleellinen aineellinen edellytys on se, että velallisyhtiön oman pääoman suhde taseen loppusummaan on näytettävä olevan yhtä korkea tai korkeampi kuin vastaava konsernin suhdeluku. Asianajajaliiton näkemyksen mukaan silloin kun verovelvollinen on lain mukaan vapautettu konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta kyseisen suhdeluvun tarkasteluun tulisi olla riittävää laatia konserni- ja erillisyhtiön tase, saman kirjanpitostandardin mukaisesti. Muiden tilinpäätöksen osien, kuten tuloslaskelman, rahoituslaskelman tai liitetietojen laatiminen ei tuo lisäarvoa tasevertailun suorittamiseen. Lisäksi tasevertailun soveltamista varten tehtävän selvityksen antamiselle ei tule asettaa muotovaatimusta, vaan se tulisi voida antaa laaditun konsernitaseen ja esimerkiksi tilintarkastajan lausunnon ja muun soveltuvan näytön avulla. Näytön arvioivat ensi sijassa veroviranomaiset ja viime kädessä hallintotuomioistuimet.

Julkiset infrastruktuurihankkeet

Ehdotetun lain tavoitteena on, että yleistä korkovähennysrajoitussäännöstä ei sovelleta julkisomisteisiin infrastruktuuriyhtiöihin, jotta korkorajoituksen soveltumisesta mahdollisesti aiheutuva verorasitus ei kohdistuisi yhteiskunnallisesti tärkeiden verovaroin rahoitettujen infrastruktuurihankkeiden toteuttamiseen. Ehdotettu lakimuutos sallii korkojen vähentämisen vain täysin julkisyhteisöjen omistamille yhtiöille.

Asianajajaliitto kiinnittää huomiota siihen, että nykyisin olennaisia infrastruktuurihankkeita toteutetaan myös yksityisin varoin ja erityisesti kokonaishoitopalveluhankkeet ovat yleistyneet. Tällaisia yksityisin varoin toteutettuja infrastruktuurihankkeita ei tule asettaa eriarvoiseen asemaan kokonaan julkisomisteisten yhtiöiden toteuttamiin infrastruktuurihankkeisiin verrattuna. Asianajajaliitto pitää tärkeänä, että yksityisin varoin toteutettuihin infrastruktuurihankkeisiin sovelletaan vastaavia säännöksiä, kuin täysin julkisomisteisiin infrastruktuuriyhtiöihin, ja että asian valmistelua jatketaan.

Helsingissä 17. marraskuuta 2021

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Jenni Korhonen

asianajaja, Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu vero-oikeuden asiantuntijaryhmässä.